

تحلیل کلی بودجه بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور

گروه آینده‌نگری فناوری‌های نو، توسعه صنعتی و زیرساختی

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری

عنوان گزارش:

تحلیل کلی بودجه بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور

شناسه گزارش

عنوان	تحلیل کلی بودجه بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور
کد شناسه	۹۶-۱۴-۱۰۰۴
پدیدآورندگان	مریم کیهانی، سعیده فرهادی، اصغر غلامی، فرنوش حاجیها، امیر تقی تهرانی
ناظر علمی	حمید امانی همدانی
ناشر	انتشارات سازمان برنامه و بودجه کشور
تاریخ انتشار	۲۶ دی ماه ۱۳۹۶
حقوق معنوی این اثر متعلق به مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری سازمان برنامه و بودجه کشور است و استفاده از آن با ذکر ماخذ بلامانع خواهد بود.	

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیش‌گفتار	۵
۱- مقدمه	۷
۲- وضعیت بخش در اسناد قانونی	۷
۳- جهت‌گیری‌ها، راهبردها و سیاست‌های تعیین شده در برنامه ششم، احکام دائمی، برنامه دولت دوازدهم و بخشنامه بودجه	۱۱
۴- چالش‌های اساسی، تگناها و مشکلات در بخش در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶	۱۴
۵- راهکارهای خروج از تگناها و مشکلات بخش، در بودجه سال ۱۳۹۷	۱۵
۶- تبصره‌های بودجه سال ۱۳۹۷	۱۵
۷- تحلیل مهم‌ترین متغیرهای اقتصادی یا اجتماعی بخش	۱۶
۸- تحلیل اعتبارات هزینه‌ای بخش (برحسب برنامه- دستگاه اجرایی)- ردیف‌های متفرقه	۱۹
۹- تحلیل حجم سرمایه‌گذاری‌ها در بخش (اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای- سایر منابع داخلی و خارجی برحسب نوع)	۲۰
۱۰- تحلیل وضعیت درآمدهای دستگاه‌ها و نوع درآمدهای مختلف در بخش	۲۸
۱۱- تحلیل وضع بخش در مقایسه با کشورهای منتخب و شاخص‌های بین‌المللی	۲۹
۱۲- نقش بخش خصوصی در فعالیت‌های بخش و واگذاری تولید و خدمات بخش به بخش غیردولتی	۳۳
۱۳- اولویت‌های اقدامات و عملیات در بخش	۳۴
۱۴- پروژه‌های اقتصاد مقاومتی	۳۴

پیش‌گفتار

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری در نظر دارد ضمن فراهم‌آوری زمینه لازم جهت برخورداری از ظرفیت بزرگ صاحب‌نظران داخلی و خارجی و همچنین انعکاس مستمر دستاوردهای علمی به کارشناسان و مسئولین ذی‌ربط و تشریک مساعی لازم، نسبت به استقرار جایگاه واقعی سازمان در نظام تصمیم‌گیری و مدیریت کشور، اقدامات بایسته را به عمل آورد. به این منظور، تهیه گزارش‌های تحلیلی بر بودجه ۱۳۹۷ در همکاری و هماهنگی با واحدهای سازمان به عنوان نخستین برون‌داد و تجربه همکاری قلمداد می‌گردد.

گزارش‌های تحلیلی بودجه در قالب چارچوبی در حوزه‌های موضوعات کلان، فرابخشی و موضوعات خاص و در سطح بخش‌ها در سطوح مختلف تهیه گردید.

در این گزارش‌ها تحلیلی بر بودجه، مقایسه‌های بین‌المللی، مقایسه با سنوات گذشته (سال‌های ۱۳۹۴، ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶)، مقایسه با کشورهای منتخب، انطباق با برنامه ششم و برنامه دولت دوازدهم و بررسی آثار و پیامدهای اقتصادی و اجتماعی آن مورد توجه قرار گرفته است.

در پایان ضمن ابراز تشکر و قدردانی از پدیدآورندگان، ناظران، مشاوران علمی و کلیه افرادی که در تهیه، تنظیم و چاپ این آثار تلاش کردند، موجب امتنان خواهد بود چنانچه از نقطه نظرات ارزشمند عزیزان بهره‌مند گردیم.

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری

۱- مقدمه

با توجه به اهداف برنامه ششم و مأموریت‌های تعیین‌شده برای بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در اسناد بالادستی ملاحظه می‌گردد که هدف تأکید به استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) و تبدیل آن به یک فناوری پیشرفته و تأثیرگذار، که موجب پویایی و تحرک در بازار (حضور توأمان رقابت و نوآوری)، جذب سرمایه‌گذاری، ایجاد فرصت‌های جدید شغلی، گسترش نقش بخش خصوصی و تعاونی و درنهایت رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، بوده است. به عبارت دیگر بخش «ارتباطات و فناوری اطلاعات» به‌عنوان یک صنعت مولد و پایدار که رونق و توسعه اقتصادی آن در دیگر بخش‌ها تأثیر مستقیم دارد، تلقی شده است. به همین جهت در برنامه ششم، رویکردی جدید در انتخاب اهداف کمی اتخاذ گردید به‌طوری که بخش عمده منابع و جهت‌گیری‌ها به توسعه پهنای باند شبکه ملی اطلاعات، افزایش سرعت و امکان دسترسی معطوف شده است.

در این فصل به اعتبارات دستگاه‌های اجرایی شامل: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، سازمان فضایی ایران، شرکت ارتباطات زیرساخت، شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات، دبیرخانه شورای اجرایی فناوری اطلاعات، پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات، پژوهشگاه فضایی ایران، دانشکده علمی کاربردی پست و مخابرات و مرکز ملی فضای مجازی پرداخته شده است. اهم وظایف حاکمیتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت کلان بر بخش، تضمین تأمین ارتباطات استاندارد برای آحاد جامعه، هدایت و هماهنگی فعالیت‌های بخش، اعمال حاکمیت بر طیف فرکانس در سطح کشور، حفاظت از حقوق رادیویی کشور و همچنین ایجاد زمینه‌های مشارکت بخش‌های غیردولتی و فراهم کردن شرایط رقابت سالم در این بخش است. برای عمل به تکالیف یادشده، هر یک از دستگاه‌های تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات وظایف خاصی را بر عهده‌دارند. کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات، وظیفه مهم مقررات‌گذاری و تدوین سیاست نرخ‌گذاری و تعرفه بر کلیه خدمات بخش‌های مختلف ارتباطات و فناوری اطلاعات و ایجاد شرایط رقابت سالم را بر عهده دارد. سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، مجری و اعمال‌کننده مصوبات کمیسیون مذکور و ناظر بر انجام مقررات مصوب است. سایر دستگاه‌های تابعه وزارت نیز وظایف مربوط به اجرای سیاست‌ها و مقررات مصوب و اجرای وظایف و پروژه‌های حاکمیتی را بر عهده دارند.

۲- وضعیت بخش در اسناد قانونی

۱-۲-۱- شرح وظایف و مأموریت‌ها

اجزای ساختار کلان بخش قابل‌تفکیک به (۱۱) جزء اصلی است که عبارت‌اند از: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سیاست‌گذار، هدایت‌کننده و ناظر)، کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات (مرجع تصویب‌کننده مقررات)، سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی (مجری و اعمال‌کننده مصوبات کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات و ایفاکننده وظایف نظارتی وزارت بر اپراتورها و تأمین‌کنندگان شبکه‌های زیرساختی ارتباطات و فناوری اطلاعات و نیز دستگاه اجرایی متولی حوزه ارتباطات

رادیویی)، شرکت ارتباطات زیرساخت (تأمین‌کننده زیرساخت‌های ارتباطی)، سازمان فناوری اطلاعات (تأمین‌کننده زیرساخت‌های اطلاعاتی و فناوری اطلاعات)، شرکت‌های ملی پست جمهوری اسلامی ایران و شرکت سهامی خدمات هوایی پست و مخابرات پیام (به‌منظور تسریع انجام خدمات پستی و گسترش این خدمات در داخل و خارج کشور)، پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات (به‌عنوان مشاور تحقیقاتی و نهاد مجری آینده‌پژوهی بخش)، سازمان فضایی ایران (پژوهش در زمینه استفاده از فضا و برنامه‌ریزی برای گسترش فناوری‌های فضایی کشور با استفاده از دانش بومی و همکاری‌های بین‌الملل)، پژوهشگاه فضایی ایران (پژوهش‌های کاربردی در حوزه فضا)، دانشکده علمی کاربردی پست و مخابرات.

حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات دارای (۴) زیر بخش عمده است که عبارت‌اند از پست، مخابرات، فضا و فناوری اطلاعات. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به‌عنوان نهاد ملی متولی حاکمیت این حوزه در کشور می‌باشد.

مأموریت اصلی بخش، اعمال حاکمیت بر طیف فرکانس و حفاظت از حقوق رادیویی کشور در سطح منطقه و بین‌الملل و تمرکز بر امور سیاست‌گذاری، تدوین ضوابط و استانداردها و نظارت بر حسن اجرای آن‌ها در بخش‌های مختلف ارتباطات پستی و مخابراتی و فناوری اطلاعات نظیر خدمات جدید و متعارف پستی، مخابراتی، فناوری اطلاعات، ارتباطات فضایی، ارتباطات رادیویی، انتقال داده‌ها، انتقال صدا و تصویر، سنجش‌ازدور، ارتباطات یارانه‌ای و ایجاد بستر مناسب برای ارتباطات و آمایش و پردازش اطلاعات و روش‌های دورسنجی و پشتیبانی آن‌ها و همچنین سیاست‌گذاری در زمینه توسعه امکانات و خدمات ارتباطی مذکور، هماهنگ با آخرین پیشرفت‌های علمی، تجربی و فناوری اطلاعات در جهان است.

۲-۲- چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی (سند چشم‌انداز ۲۰ ساله)

در محورهای دوم و ششم این سند به شاخص‌های توسعه در پیشرفت ارتباطات و فناوری اطلاعات اشاره شده است که به شرح ذیل می‌باشد:

- محور دوم: برخورداری از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی و تولید ملی
- محور ششم: دست یافتن به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه‌ی آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل

۲-۳- سیاست‌های کلی نظام در خصوص اصل (۴۴) قانون اساسی

در (۵) محور به شرح ذیل ابلاغ شده است:

- الف) ابلاغیه در خصوص سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی و جلوگیری از بزرگ شدن بخش دولتی
- ب) ابلاغیه در خصوص سیاست‌های کلی بخش تعاونی

ج) ابلاغیه در خصوص سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی از طریق واگذاری فعالیت‌ها و بنگاه‌های دولتی
د) سیاست‌های کلی واگذاری

ه) سیاست‌های کلی اعمال حاکمیت و پرهیز از انحصار

دو بند از بخش‌های (الف) و (ج) ابلاغیه اصل (۴۴) مستقیماً حدود واگذاری را در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تعیین می‌کنند، همچنین در بخش‌های (د) و (ه) به سیاست‌های کلی واگذاری و اعمال حاکمیت پرداخته شده است که به اصول و نحوه واگذاری‌ها از جمله بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات اشاره دارد:

الف) متن ابلاغیه در خصوص سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی و جلوگیری از بزرگ شدن بخش دولتی:

بند ۲- سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در زمینه‌های مذکور در صدر اصل (۴۴) قانون اساسی به شرح ذیل توسط بنگاه‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی و بخش‌های تعاونی و خصوصی مجاز است:

جزء ۲-۶- کلیه امور پست و مخابرات به‌استثنای شبکه‌های مادر مخابراتی، امور واگذاری فرکانس و شبکه‌های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی.

ج) متن ابلاغیه در خصوص سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی از طریق واگذاری فعالیت‌ها و بنگاه‌های دولتی: واگذاری ۸۰٪ از سهام بنگاه‌های دولتی مشمول صدر اصل (۴۴) به بخش‌های خصوصی، شرکت‌های تعاونی سهامی عام و بنگاه‌های عمومی غیردولتی به شرح ذیل مجاز است:

بند ۶- بنگاه‌های پستی و مخابراتی به‌استثنای شبکه‌های مادر مخابراتی، امور واگذاری فرکانس و شبکه‌های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی

۴-۲-۴ سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه در امور ارتباطات و فناوری اطلاعات

اختصاص بخشی مستقل با عنوان «امور ارتباطات و فناوری اطلاعات» که در بندهای (۳۲) تا (۳۸) بطور مستقیم به مأموریت‌های این بخش اشاره شده است.

بند ۲۷- دانش‌بنیان نمودن شیوه‌ی تولید و محصولات صنعتی و خدمات وابسته به آن، نشان‌سازی تجاری و تقویت حضور در بازارهای منطقه و جهان.

بند ۲۸- اولویت دادن به حوزه‌های راهبردی صنعتی (از قبیل صنایع نفت، گاز، پتروشیمی، حمل‌ونقل، مواد پیشرفته، ساختمان، فناوری اطلاعات و ارتباطات، هوافضا، دریا، آب و کشاورزی) و افزایش ضریب نفوذ فناوری‌های پیشرفته در آن‌ها.

بند ۳۲- کسب جایگاه برتر منطقه در توسعه دولت الکترونیک بر بستر شبکه ملی اطلاعات.

بند ۳۳- توسعه محتوی در فضای مجازی بر اساس نقشه مهندسی فرهنگی کشور تا حداقل پنج برابر وضعیت کنونی و بومی‌سازی شبکه‌های اجتماعی.

بند ۳۴- ایجاد، تکمیل و توسعه شبکه ملی اطلاعات و تأمین امنیت آن، تسلط بر دروازه‌های ورودی و خروجی فضای مجازی و پالایش هوشمند آن و ساماندهی، احراز هویت و تحول در شاخص ترافیکی شبکه به طوری که ۵۰ درصد آن داخلی باشد.

بند ۳۵- بهره‌گیری از موقعیت ممتاز کشور باهدف تبدیل ایران به مرکز تبادلات پستی و ترافیکی ارتباطات و اطلاعات منطقه و گسترش حضور در بازارهای بین‌المللی.

بند ۳۶- حضور مؤثر و هدفمند در تعاملات بین‌المللی فضای مجازی.

بند ۳۷- افزایش سهم سرمایه‌گذاری زیرساختی در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات تا رسیدن به سطح کشورهای برتر منطقه.

بند ۳۸- توسعه فناوری فضایی با طراحی، ساخت، آزمون، پرتاب و بهره‌برداری از سامانه‌های فضایی و حفظ و بهره‌برداری حداکثری از نقاط مداری کشور.

بند ۱۹- تقسیم‌کار و تعیین نقش ملی در مناطق، استان‌ها، نواحی و سواحل و جزایر کشور با رعایت الزامات آن در چارچوب سیاست‌های کلی مربوط، به‌منظور افزایش تولید ثروت ملی و حمایت دولت از سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه‌یافته

بند ۷۴- دستیابی به رتبه اول منطقه در علم و فناوری و تثبیت آن با اهتمام به تحقق سیاست‌های کلی علم و فناوری (ازجمله ارتقاء جایگاه کشور در علم و فناوری و تبدیل ایران به قطب علمی و فناوری جهان اسلام).

۲-۵- احکام برنامه ششم توسعه

ماده (۴۰) بندهای (الف) و (ب)- موضوع توسعه صنعت هوا و فضا و دستیابی به علوم و فناوری‌های نوین

ماده (۶۷) بند (الف)- موضوع افزایش ظرفیت انتقال (ترانزیت) پهنا باند عبوری از کشور به سی ترابیت بر ثانیه

ماده (۶۷) بند (ب)- موضوع توسعه دولت الکترونیک و حفظ یکپارچگی شبکه ملی اطلاعات و افزایش بهره‌وری زیرساخت‌های ارتباطی کشور

ماده (۶۷) بند (پ)- موضوع الکترونیکی کردن کلیه فرآیندها و خدمات باقابلیت الکترونیکی و تکمیل بانک‌های اطلاعاتی مربوط

ماده (۶۷) بند (ت)- موضوع ایجاد ارقام اطلاعاتی و آمار ثبتي موضوع قانون مرکز آمار ایران موردنیاز برای ایجاد نظام جامع آمارهای ثبتي و شبکه ملی آمار ایران در سامانه‌های الکترونیکی

ماده (۶۷) بند (ث)- موضوع فراهم نمودن امکان تبادل الکترونیکی اطلاعات و پاسخگویی الکترونیکی به استعلام‌های موردنیاز

ماده (۶۷) بند (ج)- موضوع توسعه دولت الکترونیک و عرضه خدمات الکترونیکی و نیز توسعه و استقرار خزانه‌داری الکترونیکی و اصالت بخشیدن به اسناد الکترونیکی ازجمله اسناد مالی و حذف اسناد کاغذی

ماده (۶۸) بند (الف)- موضوع ایجاد نظام اطلاعات استناد پذیر الکترونیکی و کمک به مقابله با جعل

ماده (۶۸) بند (ب)- موضوع توسعه و تکمیل نظام پایش شاخص‌های توسعه کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات و دولت الکترونیک و سنجش مستمر شاخص‌های مذکور

ماده (۶۸) بند (پ) - موضوع گسترش متوازن زیرساخت‌های فنی محتوا و خدمات و دولت الکترونیک

ماده (۶۸) بند (ت) - موضوع فراهم نمودن تمهیدات لازم برای کاهش حداقل دوازده و نیم درصد (۱۲/۵٪) سالانه از مراجعه حضوری به دستگاه‌های اجرائی

ماده (۶۸) بند (ث) - موضوع فراهم نمودن تمهیدات لازم برای دستیابی به حداقل هفت و نیم درصد (۷/۵٪) رشد سالانه الکترونیکی نمودن معاملات و تجارت کالا و خدمات کشور

ماده (۶۸) بند (ج) - موضوع اقدامات لازم برای ده برابر کردن محتوای مناسب رقومی (دیجیتال)

ماده (۶۸) بند (چ) - موضوع الکترونیکی نمودن اقدامات لازم در مورد شرکت‌های ثبت‌شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار

ماده (۶۸) بند (ح) - موضوع استقرار سامانه‌های مالیات الکترونیکی، معاملات دولتی الکترونیکی (شامل مناقصه، مزایده، خرید کالا) و سلامت الکترونیکی

ماده (۶۸) بند (خ) - موضوع افزایش خدمات و فعالیت دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) روستایی

ماده (۶۹) - موضوع هوشمند سازی مدارس، امکان دسترسی الکترونیک (سخت‌افزاری - نرم‌افزاری و محتوا) به کتب درسی، کمک‌آموزشی، رفع اشکال، آزمون و مشاوره تحصیلی، بازی‌های رایانه‌ای آموزشی، استعداد سنجی، آموزش مهارت‌های حرفه‌ای، مهارت‌های فنی و اجتماعی

۳- جهت‌گیری‌ها، راهبردها و سیاست‌های تعیین شده در برنامه ششم، احکام دائمی، برنامه دولت

دوازدهم و بخشنامه بودجه سال ۱۳۹۷

الف) در برنامه ششم

ردیف	هدف کلی	راهبردها	سیاست‌ها
۱	افزایش ظرفیت پهن‌بند زیرساخت شبکه ملی اطلاعات	<ul style="list-style-type: none"> - افزایش سرمایه‌گذاری زیرساختی دولت با رویکرد غیرانتفاعی جهت کاهش هزینه‌های ملی - جذب سرمایه‌گذاری مشترک خارجی در توسعه شبکه‌های دسترسی - استفاده اقتصادی از منابع حیاتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات (فرکانس، آدرس و دامنه اینترنتی، تخصیص شماره) و اعمال مدیریت کارآمد - مقرون به صرفه نمودن دسترسی به شبکه پهن‌بند متناسب با درآمد سرانه 	<ul style="list-style-type: none"> - رفع انحصار و ایجاد نظام شراکتی در استفاده از مصادیق انحصاری شبکه دسترسی - استفاده از روش‌های تأمین منابع مالی پروژه‌ها به شیوه مشارکت عمومی خصوصی (PPP) - اعمال مدیریت یکپارچه بر شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات - استفاده حداکثری از ظرفیت بخش‌های خصوصی و نهادهای عمومی غیردولتی در توسعه شبکه دسترسی - گسترش زیرساخت‌ها و خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشور - ارتقا نظام‌ها و زیرساخت‌های تنظیم مقرراتی و نظارتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

ردیف	هدف کلی	راهبردها	سیاست‌ها
۲	افزایش محتوای بومی در فضای مجازی	فراهم نمودن بسترهای تولید و توسعه محتوای بومی (جویشگر، مرورگر، ایمیل، شبکه‌های اجتماعی)	<ul style="list-style-type: none"> اجازه ورود شبکه‌های جهانی تحویل محتوا (CDN) و شبکه‌های اجتماعی در داخل در چارچوب قوانین و مقررات کشور کاهش هزینه‌های زیرساخت‌های ارتباطی و فناوری اطلاعات ارائه محتوای داخلی تثقیب ظرفیت مبادلاتی با فضای مجازی جهت فراهم کردن بستر صادرات تولید نرم‌افزاری
۳	پوشش کامل ارائه خدمات الکترونیکی دولتی	جهت دهی دولت الکترونیکی از پیمانکاری به آزادسازی و اپراتوری خدمات	<ul style="list-style-type: none"> حمایت از ظرفیت‌های بخش غیردولتی در ارائه خدمات دولت الکترونیک ایجاد و توسعه فرهنگ فناوری اطلاعات در کشور توسعه خدمات الکترونیکی و غیرحضوری
۴	افزایش سهم دانش فنی داخلی در تولیدات داخلی	تعامل فعال با کشورهای صاحب فناوری جهت تولید محصولات راهبردی داخلی	<ul style="list-style-type: none"> حمایت از تحقیق، توسعه، تولید و بکارگیری محصولات راهبردی داخلی اولویت بکارگیری محصولات راهبردی تولید داخل در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات (تجهیزات شبکه مبتنی بر IP، رادیوهای پرظرفیت و دسترسی رادیویی 4G و FAB) حمایت از شکل‌گیری صنایع گروه فناوری اطلاعات، برق، الکترونیک، نرم‌افزار، سخت‌افزار تشویق و پشتیبانی از سرمایه‌گذاران در حوزه صنایع IT، IC، نیمه هادی صوتی و تصویری (Video و Audio)
۵	افزایش پوشش شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات و خدمات الکترونیکی دولت برای روستاهای بالای ۲۰ خانوار، مناطق کمتر توسعه یافته و مناطق مرزی	توسعه متوازن منطقه ای و کاهش شکاف دیجیتالی بین مناطق و استان‌های کشور	<ul style="list-style-type: none"> روزآمد نمودن مصادیق خدمات عمومی اجباری ICT با توجه به آمایش سرزمین
۶	افزایش ارائه خدمات نوین و با ارزش افزوده بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	فراهم نمودن بستر حقوقی و فرهنگی ارائه خدمات نوین و با ارزش افزوده ارتباطی و فناوری اطلاعات توسط شورای عالی فضای مجازی	<ul style="list-style-type: none"> آزاد سازی ارائه خدمات پستی شفاف‌سازی و بهبود محیط کسب و کار برای ارائه‌کنندگان خدمات نوین ارتباطات و فناوری اطلاعات رعایت بی‌طرفی تکنولوژی در اعطای مجوزها
۷	افزایش ظرفیت تبادلات پستی و ترافیکی ارتباطات و اطلاعات منطقه و بین‌الملل	ارتقاء فناوری‌ها و توسعه زیرساخت‌های شبکه‌های پستی و ترافیکی ارتباطات و اطلاعات	<ul style="list-style-type: none"> استفاده حداکثری از ظرفیت شبکه‌های موجود ارتباطات و فناوری اطلاعات در اختیار دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی
۸	تأمین امنیت و صیانت از حقوق و حریم‌های فردی و اجتماعی در شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات	تعامل فعال و مشارکت با اپراتورهای دسترسی و توزیع صیانت اجتماعی شبکه به لایه‌های دسترسی	<ul style="list-style-type: none"> توزیع سامانه‌های صیانت اجتماعی در لایه دسترسی صیانت فرهنگی - اجتماعی در حوزه گذرگاه‌های بین‌الملل اینترنت کشور با بهره‌گیری از پالایش هوشمند، تعاملات با سرویس‌دهنده‌های بین‌المللی و با میزبانی داخلی
۹	افزایش سطح فناوری، زیرساخت و کاربردهای فضای و حفظ و بهره‌برداری حداکثری از نقاط مداری کشور	توسعه متوازن فعالیت‌ها و بهره‌برداری حداکثری از زیرساخت‌های فضای و حفظ نقاط مداری	<ul style="list-style-type: none"> استفاده از ظرفیت‌های فعالین بخش فضایی و انتقال فناوری‌های پیشرفته با حفظ توانمندی‌های تجمیع سیستمی مشارکت و همکاری با اپراتورها و سازندگان خارجی فضایی مشارکت با بخش غیردولتی (داخلی و خارجی) جهت خرید ماهواره ملی

(ب) در احکام دائمی: در احکام دائمی جهت گیری مستقیمی برای این بخش در نظر گرفته نشده است.

ج) در برنامه دولت دوازدهم

- بهبود صادرات محصولات فناورانه و ورود شرکت‌های دانش‌بنیان در بازارهای صادراتی از طریق استانداردسازی و برندسازی محصولات
- بهبود همکاری با شرکت‌های بزرگ صاحب فناوری و مراکز علمی در جهان و رفع محدودیت‌های موجود در انتقال فناوری‌های نوین
- در نظر گرفتن تسهیلات بیمه‌ای توسط دولت برای واحدهای فعال در حوزه خدمات گردشگری، ورزش، حمل‌ونقل و تولید محتوای دیجیتال
- برنامه‌ریزی به‌منظور ایجاد ۶۰ هزار شغل جدید در سال ۱۳۹۶ در رسته توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات (تولید محتوای دیجیتال)
- اجرای «قانون انتشار و دسترسی آزادانه به اطلاعات» و استفاده از ظرفیت‌های دولت الکترونیک برای افزایش شفافیت و مبارزه با فساد
- برنامه‌ریزی به‌منظور رساندن سرعت و کیفیت شبکه ملی اطلاعات و اینترنت در تمامی استان‌ها باهدف دسترسی آسان به اطلاعات و گسترش کسب‌وکارهای مبتنی بر اینترنت
- تسهیل اجرای منشور حقوق شهروندی از طریق توسعه ظرفیت‌های فضای مجازی و دسترسی مردم به اطلاعات از طریق ابزارهای اینترنتی
- برنامه‌ریزی دولت به‌منظور استقرار کامل سامانه پرونده الکترونیک سلامت و مکانیزه کردن فرایندهای درمان، رسیدگی به اسناد پزشکی و پرداخت هزینه صورت الکترونیکی (برخط)
- حمایت از توانمندی‌های داخلی و همکاری‌های بین‌المللی در خصوص اعمال سیاست‌های آموزش یکپارچه، تسهیل نوآوری، تعریف ابر پژوهش‌ها
- ارتقاء جایگاه و ظرفیت‌سازی در نهادهای تنظیم‌گر (تنظیم مقررات) در حوزه‌های تخصصی با اولویت حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات، انرژی و بهداشت و درمان
- توسعه سواد اطلاعاتی و دیجیتالی از طریق توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و هوشمندسازی مدارس
- توسعه سامانه‌های جلب مشارکت و نظارت مردمی در حفظ محیط‌زیست در فضای مجازی و توانمندسازی مردم برای نظارت محیط زیستی از طریق ارائه اطلاعات.
- استفاده از ظرفیت‌های ویژه کشور برای تبدیل شدن به قطب منطقه در زمینه‌های انتقال اطلاعات (ترانزیت دیتا)، حمل‌ونقل کالا و انتقال انرژی
- برنامه‌ریزی به‌منظور بهبود وضعیت نامناسب شبکه‌های ارتباطی و سامانه‌های اطلاعاتی کشور

د) در بخشنامه بودجه سال ۱۳۹۷

- در تهیه و تنظیم بودجه سال ۱۳۹۷ به منظور تحقق هدف رشد اقتصادی فراگیر، اشتغال‌زا با رویکرد پنج‌گانه اقتصاد مقاومتی در این بخش جهت‌گیری‌های ذیل مدنظر قرار گرفته شده است.
- کمک به توسعه مشارکت بخش خصوصی، توسعه بازارهای صادراتی، ورود سرمایه خارجی، کاهش انحصار و توسعه رقابت، افزایش ارزش افزوده بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- حمایت از تولید داخلی و مبارزه با قاچاق کالا از طریق توسعه و پشتیبانی سامانه جامع ترخیص حوزه فاوا و بانک اطلاعاتی IMEI تجهیزات سیم‌کارت خور کشور
- کمک به ایجاد اشتغال در مناطق دارای نرخ بیکاری بالا به‌ویژه مناطق محروم و مرزی از طریق تهیه بسته‌های حمایتی برای اشتغال روستاها
- اهتمام به انضباط مالی در بودجه از طریق حرکت به سمت استقرار بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در سطح دستگاه اجرایی و واحدهای تابعه
- کمک به اصلاح نظام اداری و به‌کارگیری نظام‌های فناورانه و بهبود آن در دستگاه‌های اجرایی جهت افزایش کارایی از طریق بهبود خدمات‌رسانی
- کمک به تقویت تعادل‌های منطقه‌ای از طریق: برنامه‌ریزی در خصوص افزایش پوشش شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات و خدمات الکترونیکی دولت برای روستاهای با جمعیت بالای بیست خانوار، مناطق کمتر توسعه‌یافته و مناطق مرزی
- کمک به ارتقای کیفیت خدمات زیربنایی و تولیدی در بخش‌های پیشران اقتصادی به‌منظور استفاده مؤثر از موقعیت ژئوپلیتیک کشور در ترانزیت دیتا از طریق ایجاد شرکت ترانزیت، توسعه زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات و حمایت از حضور بخش خصوصی در توسعه شبکه دسترسی
- کمک به آموزش، تحقیقات و فناوری از طریق تقویت زیرساخت‌های پژوهشی، تجهیزاتی و فناوری در پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات و پژوهشگاه فضایی در موضوعات کلیدی از جمله نسل پنجم تلفن همراه، داده‌های عظیم، پردازش ابری، اینترنت اشیا

۴- چالش‌های اساسی، تنگناها و مشکلات بخش در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

- وجود انحصار در حوزه شبکه دسترسی (انحصار شرکت مخابرات ایران و عدم وجود شرکت‌های فعال در لایه دسترسی)
- استقلال ناکافی محیط رگولاتوری در حوزه تنظیم مقررات و ارتباطات

- عدم استفاده بهینه و اقتصادی از باندهای فرکانسی (باندهای موسوم به ۷۰۰ و ۸۰۰ مگاهرتز که در اختیار صداوسیما می‌باشند و در صورت آزادسازی آن‌ها و جایگزینی با باندهای فرکانسی دیگر، هزینه‌های توسعه خدمات نوین مبتنی بر شبکه‌های تلفن همراه به نحو چشمگیری کاهش می‌یابد)
- عدم استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذاری مشترک داخلی و خارجی
- پایین بودن میزان استفاده از خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات
- عدم توسعه مناسب دولت الکترونیک
- عدم توسعه کاربردهای ارتباطات و فناوری اطلاعات از جمله تولید خدمات و محتوای بومی

۵- راهکارهای خروج از تنگناها و مشکلات بخش در بودجه سال ۱۳۹۷

- بهبود محیط رگولاتوری و توجه به بعد عرضه و ایجاد رقابت در بازار ارتباطات و فناوری اطلاعات
- توجه بیشتر به شفافیت و توانمندسازی محیط نظارت و قانون‌گذاری (رگولاتوری) در حمایت از مصرف‌کنندگان
- فراهم نمودن زمینه‌های مناسب گسترش کاربردها و خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات به منظور افزایش شدت استفاده از فناوری اطلاعات
- بهبود محیط نوآوری و کسب کار
- افزایش ظرفیت پهن باند زیرساخت شبکه ملی اطلاعات
- گسترش کاربردها و محتوای بومی در فضای مجازی
- افزایش ارائه خدمات الکترونیکی دولتی
- ارتقاء دانش داخلی در خصوص فناوری‌های پیشرفته و تولید بومی محصولات راهبردی
- افزایش پوشش شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات و خدمات الکترونیکی دولت برای روستاها، مناطق کمتر توسعه‌یافته و مناطق مرزی
- افزایش خدمات نوین و باارزش افزوده بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- افزایش ظرفیت تبادلات پستی و ترافیکی ارتباطات و فناوری اطلاعات در منطقه و بین‌الملل
- تأمین امنیت و صیانت از حقوق و حریم‌های فردی و اجتماعی در شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات
- توسعه فناوری، زیرساخت و کاربردهای فضایی و حفظ و بهره‌برداری حداکثری از نقاط مداری کشور

۶- تبصره‌های بودجه سال ۱۳۹۷

بند (الف) تبصره (۵): شرکت‌های دولتی و وابسته وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی و همچنین دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری تا سقف هفتاد هزار میلیارد (۷۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال اوراق مالی

اسلامی ریالی برای اجرای طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، با تضمین و بازپرداخت اصل و سود توسط خود منتشر کنند.

بند (ه) تبصره (۷): به دولت اجازه داده می‌شود باقیمانده اعتباری که در سال ۱۳۸۵ و بر اساس مصوبه هیات وزیران از محل اعتبارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای افتتاح حساب پس‌انداز اینترنتی برای دانش‌آموزان و معلمان به شرکت مخابرات ایران اختصاص یافته و پس از واگذاری این شرکت، به‌عنوان بدهی شرکت مخابرات به وزارتخانه مذکور تسویه نگردیده را تا میزان یکصد و هشتاد و چهار میلیارد و شش صد و نود و سه میلیون و پانصد و ده هزار (۵۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال را با مطالبات شرکت مخابرات ایران از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به‌صورت جمعی-خرجی تسویه نماید.

بند (و) تبصره (۱۶): به هریک از وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ارتباطات و فناوری اطلاعات و دستگاه‌های وابسته آن‌ها اجازه داده می‌شود تا سقف پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اموال غیرمنقول مازاد خود را که واگذاری آن مشمول سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی نمی‌باشد با رعایت قوانین و مقررات مربوط به فروش برسانند و منابع حاصله را به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نمایند تا پس از تصویب هیأت وزیران برای افزایش سرمایه بانک‌های توسعه تعاون و پست‌بانک اختصاص یابد.

بند (ب) تبصره (۱۸): به شرکت‌های تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود با تأیید وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات تا مبلغ یک هزار و چهارصد میلیارد (۱,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی خود و برای کمک به سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر، ایجاد کارور (اپراتور) های ارائه‌کننده خدمات الکترونیکی در کلیه بخش‌ها، حمایت از طرح (پروژه)‌های توسعه‌ای اشتغال آفرین و یا صادرات کالا و خدمات در این بخش توسط بخش‌های خصوصی و تعاونی به‌صورت وجوه اداره شده بر اساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد مشترک وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان برنامه‌بودجه کشور تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، اختصاص دهند و مابه‌التفاوت نرخ سود را از محل آن پرداخت نمایند.

بند (ج) تبصره (۱۸): به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود از طریق سازمان توسعه‌ای شرکت‌های تابعه خود نسبت به مشارکت خصوصی- عمومی داخلی و خارجی به‌منظور انجام طرح (پروژه)‌های دولت الکترونیک و توسعه خدمات الکترونیکی اقدام نماید. منابع موردنیاز جهت سرمایه‌گذاری بخش دولتی از محل اعتبارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و منابع داخلی شرکت‌های تابعه با تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور تأمین می‌شود.

۷- تحلیل مهم‌ترین متغیرهای اقتصادی یا اجتماعی بخش

با توجه به توسعه صورت گرفته در لایه‌های مختلف دسترسی و زیرساختی ارتباطات و فناوری اطلاعات، تغییرات شاخص‌های کلیدی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات به شرح جدول (۱) آمده است.

جدول ۱- عملکرد متغیرهای کلیدی بخش

ردیف	عنوان متغیر / شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۵	۱۳۹۶
۱	پهنای باند اینترنت بین‌المللی	گیگا بیت/ثانیه	۷۴۳	۸۶۲
۲	افزایش پهنای باند IP داخلی	Gbps	۴۰۰۰	۶۸۰۰
۳	افزایش ترانزیت کشور	STM ^۱	۳۶۰۰	۳۶۰۰
۴	افزایش ظرفیت شبکه انتقال	Gbps	۱۰۰۴۱	۱۰۰۴۱
۵	توسعه شبکه فیبر نوری	کیلومتر	۶۲۶۰۲۰۰	۶۴۲۰۵۰۰
۶	افزایش پورت پرسرعت	میلیون مشترک	۳۶۰۸۶	۵۷۰۸۰
۷	ضریب نفوذ کاربران اینترنت	درصد	۴۸۰۸۰	۴۸۰۸۰
۸	ضریب نفوذ مشترکین اینترنت پرسرعت	درصد	۷۲۰۳۵	۷۲۰۳۵
۹	ضریب نفوذ خانوارهای متصل به پهن باند	درصد	۶۰	۶۲۰۲۱
۱۰	ضریب نفوذ تلفن همراه	درصد	۱۰۴۰۲۵	۱۰۶۰۵۷
۱۱	واگذاری تلفن ثابت	هزار مشترک	۳۰۸۲۶	۳۰۹۲۷
۱۲	امکان دسترسی روستاها و اماکن به شبکه های ارتباطی	روستا	۵۵۳۰۵	۵۵۳۰۵
۱۳	توسعه دسترسی پرسرعت روستایی	روستا	۲۷۳۹۷	۲۷۷۳۹
۱۴	ارائه خدمات به صورت الکترونیکی	درصد	۲۰	۲۰
۱۵	افزایش و توسعه مراکز داده امن، پایدار با پهنای باند مناسب	تعداد	۱۹	۱۹
۱۶	بروز رسانی کد پستی ده رقمی	میلیون رکورد	۱۳۹	۱۳۹
۱۷	مرسوله سرانه پستی	مرسوله	۶۰۲۱	۳۰۱۵ (در شش ماه اول)
۱۸	افزایش تعداد خدمت نوین پستی تا ۱۸ خدمت	خدمت	۲۴	۲۶
۱۹	پوشش مؤثر جغرافیایی پایش فرکانس	درصد	۶۱	۶۱
۲۰	توسعه پایش باند فرکانسی	گیگاهرتز	۱۱۰	۱۱۰
۲۱	ثبت بین‌المللی ایستگاه‌های رادیویی	ایستگاه	۲۶۵۹۶۳	۲۶۹۳۸۶
۲۲	ساخت و تست ماهواره سنجشی دوستی (شریف ست)	درصد	۹۵	۹۵
۲۳	ساخت و تست ماهواره سنجشی پیام امیرکبیر (آت ست)	درصد	۶۷۰۵	۶۷۰۵
۲۴	ساخت و تست بلوک انتقال مداری GEO	درصد	۶۳۰۵	۶۳۰۵
۲۵	ساخت و تست ماهواره ناهید	درصد	۹۲	۹۲

تحلیل مهم‌ترین شاخص‌های کلیدی بخش از ابتدای برنامه پنجم تاکنون نشان می‌دهد که علی‌رغم مشکلات ناشی از تحریم‌های بین‌المللی که طی سال‌های برنامه مانع از تحقق برخی از اهداف بخش شد، خوشبختانه استفاده از ظرفیت‌های قانونی ایجادشده طی سال‌های برنامه و بازگشت درآمدهای بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات به‌منظور سرمایه‌گذاری در پروژه‌ها و طرح‌های کلان وزارت متبوع سرعت تحقق اهداف را مضاعف نمود. همچنین بازنگری در برخی از سیاست‌های کلان بخش از جمله اجازه ارائه خدمات نسل سوم تلفن همراه و بالاتر از آن به‌تمامی اپراتورهای فعال و سرمایه‌گذاری صورت گرفته (۲۸ درصد سرمایه‌گذاری بخش دولتی و ۷۲ سرمایه‌گذاری بخش درصد غیردولتی) موجب تحقق اهداف کمی تعیین شده گردید که از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- امکان اتصال (۶۰٪) درصد خانوارها و کلیه کسب‌وکارها به شبکه ملی اطلاعات برقرار گردیده است.
- (۱۹) مرکز داده استانی ایجادشده است.
- اتصال (۱۲۱) دستگاه اجرائی به شبکه ملی اطلاعات برقرار گردیده و به اشتراک‌گذاری رایگان اطلاعات از طرف (۱۱) دستگاه اجرایی بر بستر شبکه ملی اطلاعات صورت گرفته است.
- در خصوص توسعه بخش فضا و دستیابی به علوم و فناوری‌های نوین اقدامات مهمی در خصوص: پروژه ساخت و آزمون ماهواره «ناهید»، پروژه ساخت و آزمون ماهواره سنجش‌ازدور «آت‌ست» و دوستی صورت گرفته که پیشرفت جمعی آن‌ها تاکنون به ترتیب (۹۲) درصد، (۶۷.۵) درصد و (۹۵) درصد می‌باشد.
- از ابتدای برنامه پنجم تاکنون، پهنای باند اینترنت بین‌الملل با رشدی (۳۲.۲) برابری به ۸۶۲ Gbps، ظرفیت شبکه انتقال با رشد (۱۷) برابری به ۱۰۰۴۱ Gbps و پهنای باند (IP) داخلی با رشد (۱۵۸) برابری به ۶۸۰۰ Gbps رسیده است.
- به‌منظور رفع تبعیض در استفاده از خدمات پایه ارتباطی و فناوری اطلاعات و کاهش شکاف دیجیتالی امکان دسترسی (۵۵۳۰۵) روستا ((۸۹.۴۴) درصد) به شبکه‌های ارتباطی برقرار گردیده است و باوجودی که در ابتدای برنامه پنجم امکان دسترسی پرسرعت برای روستاها فراهم نبود با اینحال با افزایش توسعه دسترسی خدمات الکترونیکی پوشش دسترسی پرسرعت برای تعداد (۲۷,۷۳۹) روستا فراهم گردیده است.
- با افزایش ثبت بین‌المللی ایستگاه رادیویی، تعداد کل ایستگاه‌های ثبت‌شده به (۲۶۹۳۸۶) ایستگاه رسیده است.
- با افزایش دسترسی پرسرعت، کل خانوارهای دارای دسترسی پرسرعت به (۱۵) میلیون خانوار رسیده است که در حال حاضر ضریب نفوذ خانوارهای متصل به پهن باند به (۶۲.۲) درصد رسیده است.
- با افزایش کاربران اینترنت پرسرعت به (۳۹) میلیون کاربر، ضریب نفوذ کاربران اینترنت پرسرعت به (۴۸.۸) درصد و با افزایش تعداد مشترکین پرسرعت به (۵۸) میلیون نفر، ضریب نفوذ مشترکین اینترنت پرسرعت به (۷۲.۳۵) درصد رسیده است.

۸- تحلیل اعتبارات هزینه‌ای بخش (برحسب برنامه - دستگاه اجرایی) - ردیف‌های متفرقه

در سال ۱۳۹۷ کل اعتبارات جاری این بخش از محل منابع عمومی، اختصاصی و متفرقه ۶۵۹۹ میلیارد ریال می‌باشد که از محل منابع عمومی نسبت به سال قبل (۱۲.۳۳) درصد افزایش داشته و بیشترین افزایش اعتبارات مربوط به مرکز ملی فضای مجازی (۱۳۳) درصد و سازمان تنظیم مقررات ارتباطات (۱۶.۷۳) می‌باشد و در مجموع کل اعتبارات هزینه‌ای این بخش نسبت به سال قبل (۳) درصد افزایش داشته است. لازم به ذکر است که (۶۳) درصد اعتبارات هزینه‌ای این بخش به برنامه‌های توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و توسعه فناوری‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات اختصاص داده شده است.

جدول ۲- پیش‌بینی اعتبارات هزینه‌ای بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در بودجه سال ۱۳۹۷ (ارقام میلیون ریال)

دستگاه	عملکرد ۱۳۹۵				مصوب ۱۳۹۶				لایحه ۱۳۹۷			
	عمومی	اختصاصی	متفرقه	جمع	عمومی	اختصاصی	متفرقه	جمع	عمومی	اختصاصی	متفرقه	جمع
دبیرخانه شورای اجرایی فناوری اطلاعات	۱۱۵۴۶	.	.	۱۱۵۴۶	۳۶,۲۲۷	.	.	۳۶,۲۲۷	۱۵,۷۴۸	.	.	۱۵,۷۴۸
دانشکده علمی کاربردی پست و مخابرات	۱۷۵۰۶	۳,۹۹۸	.	۲۱۵۰۴	۴۲,۴۷۰	.	.	۴۲,۴۷۰	۲۴,۳۴۸	۲۰,۰۰۰	.	۴۴,۳۴۸
مرکز ملی فضای مجازی کشور	۲۶۹۶۳	.	.	۲۶,۹۶۳	۳۸,۵۱۹	.	.	۳۸,۵۱۹	۸۹,۷۵۴	.	.	۸۹,۷۵۴
پژوهشگاه فضایی ایران	۱۳۳۹۳	۱۴۰,۶۰۹	.	۲۷۱,۰۰۲	۱,۱۴۸,۵۶۰	.	.	۱,۱۴۸,۵۶۰	۱۵۹,۰۵۹	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱,۱۵۹,۰۵۹
پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۵۴۰۰۶	۷۲,۳۷۵	.	۲۲۶,۳۸۱	۵۷۳,۶۰۰	.	.	۵۷۳,۶۰۰	۱۸۹,۸۱۱	۴۰,۰۰۰	.	۵۸۹,۸۱۱
سازمان فضایی ایران	۳۱,۵۶۵	.	۸۸۶,۰۰۰	۹۱۷,۵۶۵	۱۷۹,۰۸۰	۱۴۰,۰۰۰	.	۳۱۹,۰۸۰	۴۰,۱۰۰	.	۱۲۶,۰۰۰	۱۶۶,۱۰۰
دبیرخانه کمیسیون تنظیم مقررات	۹۲۱	.	.	۹۲۱	۱,۸۹۲	.	.	۱,۸۹۲	۱,۹۵۶	.	.	۱,۹۵۶
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۲۲۸,۹۴۰	.	۱۵۲۱,۰۰۰	۱۷۴۹۹۴۰	۳۴۴,۰۰۰	.	.	۳۴۴,۰۰۰	۳۲۰,۲۱۹	۳۴۵,۰۰۰	.	۳,۷۷۰,۲۱۹
سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی	۱۹۹,۰۷۶	.	۲۸۸,۰۰۰	۴۸۷,۰۷۶	۶۵۲,۸۰۳	۴۰,۰۰۰	.	۶۹۲,۸۰۳	۲۶۲,۰۰۵	۵۰,۰۰۰	.	۷۶۲,۰۰۵
جمع	۸۰۰,۹۱۶	۲۱۶,۹۸۲	۱,۸۹۷,۶۰۰	۲,۹۱۵,۴۹۸	۳,۹۸۰,۰۰۰	۱,۴۴۰,۵۰۰	۹۸۱,۸۹۹	۶,۴۰۶,۸۹۷	۱,۱۰۳,۰۰۰	۱,۴۲۰,۰۰۰	۴۰,۷۶,۰۰۰	۶,۵۹۹,۰۰۰

جدول ۳- اعتبارات هزینه‌ای وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و دستگاه‌های تابعه و مرکز ملی فضای مجازی برحسب برنامه

پیشنهادی ۱۳۹۷			مصوب ۱۳۹۶				۱۳۹۵ پرداختی خزانه				عنوان برنامه/فعالیت	شماره طبقه بندی برنامه	
جمع	اختصاصی	متفرقه	عمومی	جمع	اختصاصی	متفرقه	عمومی	جمع	اختصاصی	متفرقه			عمومی
۹۰۸,۹۸۰	۰	۷۴۴,۵۰۹	۱۶۴,۴۷۱	۲,۱۷۰,۲۷۰	۰	۲,۰۲۷,۶۰۰	۱۴۲,۶۷۰	۱,۴۹۰,۷۲۹	۰	۱,۱۰۶,۳۷۸	۱۸۴,۴۵۱	توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۱۰۰۰
۲,۴۴۴,۹۴۴	۰	۲,۳۵۴,۳۴۸	۱۸۰,۵۹۶	۱,۷۵۳,۷۸۵	۰	۱,۵۵۲,۴۰۰	۳۰۱,۳۸۵	۵۹۰,۹۲۲	۰	۵۰۳,۳۲۲	۸۷,۶۰۰	توسعه کاربرد ها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۲۰۰۰
۱,۷۳۰,۸۵۰	۸۵۶,۹۷۸	۵۷۷,۱۲۳	۲۹۶,۷۳۹	۱,۰۵۶,۲۱۶	۸۱۳,۹۰۵	۰	۴۴۲,۳۱۱	۲۴۶,۸۶۵	۵۶,۱۱۲	۰	۱۷۰,۷۵۳	توسعه فناوری‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۱۰۰۰۰
۶۳۹,۴۶۷	۵۴۹,۰۲۲	۰	۹۰,۴۴۵	۷۰۸,۰۱۴	۶۲۵,۸۹۵	۰	۸۲,۱۱۹	۲۷۰,۵۱۸	۱۵۶,۸۷۲	۰	۱۱۳,۶۴۶	پژوهش‌های کاربردی	۱۳۱۰۰۰۴۰۰۰
۳۱,۰۴۴	۱۴,۰۰۰	۰	۱۷,۰۴۴	۲۰,۹۰۰	۷۰۰	۰	۲۰,۳۰۰	۳۱,۵۰۴	۳,۹۹۸	۰	۱۷,۵۰۶	آموزش مهارت‌های کاربردی و نظری بخش ICT	۱۸۰۲۰۰۴۰۰۰
۱۸۴,۵۳۲	۰	۱۲۱,۱۰۰	۶۳,۴۳۲	۲۴۳,۸۸۱	۰	۱۵۸,۳۹۹	۸۵,۴۸۲	۱۸۱,۶۳۷	۰	۱۱۵,۲۰۰	۶۶,۴۲۷	تنظیم مقررات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۵۰۰۰
۵۵۶,۰۱۶	۰	۳۶۳,۹۴۱	۱۹۳,۰۷۵	۴۱۰,۸۱۴	۰	۳۴۱,۶۰۱	۱۶۹,۲۱۳	۳۰۶,۳۷۰	۰	۱۷۳,۸۰۰	۱۳۳,۵۷۰	نظارت و اعمال مقررات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۱۵۰۰۰
۲۳,۴۱۳	۰	۱۴,۹۵۹	۸,۴۵۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	برنامه تنظیم و اعمال مقررات بخش	۱۳۰۲۰۰۲۰۰۰۰
۳۵,۹۰۱	۰	۰	۳۵,۹۰۱	۱۱,۵۵۶	۰	۰	۱۱,۵۵۶	۸,۸۶۹	۰	۰	۸,۸۶۹	برنامه نظارت و رصد فضای مجازی کشور	۱۳۰۲۰۰۳۰۰۰۰
۵۳,۸۵۳	۰	۰	۵۳,۸۵۳	۳۶,۹۶۳	۰	۰	۲۶,۹۶۳	۱۸,۰۹۴	۰	۰	۱۸,۰۹۴	برنامه مدیریت راهبردی فضای مجازی کشور	۱۳۰۲۰۱۴۰۰۰
۶,۵۹۹,۰۰۰	۱,۴۲۰,۰۰۰	۴,۰۷۹,۰۰۰	۱,۱۰۳,۰۰۰	۶,۴۰۲,۳۹۹	۱,۴۴۰,۵۰۰	۳,۹۸۰,۰۰۰	۹۸۱,۸۹۹	۲,۹۱۵,۴۹۸	۲۱۶,۹۸۲	۱,۸۹۷,۶۰۰	۸۰۰,۹۱۶	جمع	

۹- تحلیل حجم سرمایه‌گذاری‌ها در بخش (اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای- سایر منابع داخلی و خارجی برحسب نوع)

۹-۱- حجم سرمایه‌گذاری در بخش

عملکرد مالی طرح‌های سرمایه‌گذاری دولتی این بخش طی سال‌های ۱۳۹۵-۱۳۹۰ به مبلغ (۶۸۹۴۷) میلیارد ریال (از محل منابع بودجه عمومی و منابع داخلی شرکت‌ها) بوده که به‌طور متوسط (۲۵,۶) درصد رشد داشته است. طی سال‌های ۱۳۹۵-۱۳۹۰ عملکرد اعتبارات بودجه عمومی این بخش (۵۴۹۲۵) میلیارد ریال می‌باشد که رشد متوسط آن (۴۲) درصد بوده است. لازم به ذکر است که میزان سرمایه‌گذاری از محل منابع داخلی شرکت‌های دولتی (۱۴۰۲۲) میلیارد ریال بوده است.

سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در طی سال‌های برنامه به میزان (۱۸۱) هزار میلیارد ریال و در مجموع سرمایه‌گذاری بخش دولتی و غیردولتی حدود (۲۵۰) هزار میلیارد بوده که به‌طور متوسط (۲۸) درصد سرمایه‌گذاری این بخش به‌صورت دولتی و (۷۲) به‌صورت غیردولتی بوده است.

سرمایه‌گذاری دولتی این بخش (از محل منابع بودجه عمومی و منابع داخلی شرکت‌ها) در سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ به ترتیب ۴۵۶۴۸ و ۳۷۷۰۰ میلیارد ریال می‌باشد که حجم سرمایه‌گذاری سال ۱۳۹۷ نسبت به سال قبل حدود (۱۸) درصد کاهش نشان می‌دهد.

جدول ۴- سرمایه‌گذاری از محل منابع بودجه

منابع - ارقام به میلیون ریال									سال
جمع	سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی	صندوق توسعه ملی	فاینانس و وام خارجی	اوراق مشارکت ارزی	اوراق مشارکت ریالی	تسهیلات بانکی	منابع داخلی	اعتبارات بودجه عمومی	
۴,۴۴۴,۳۹۳		-	-	-	-	-	۲,۵۰۹,۱۷۸	۱,۹۳۵,۲۱۵	۱۳۸۹
۴,۴۸۸,۵۰۷	-	-	-	-	-	-	۱,۱۹۴,۰۰۸	۳۲۹۴۴۹۹	۱۳۹۰
۳,۷۳۰,۷۷۶	-	-	-	-	-	-	۲,۱۱۵,۰۷۹	۱۶۱۵۶۹۷	۱۳۹۱
۸,۴۸۹,۰۹۳	-	-	-	-	-	-	۴,۷۳۴,۴۲۱	۳,۷۵۴,۶۷۲	۱۳۹۲
۱۸,۸۰۸,۳۴۵	-	-	-	-	-	-	۲,۵۴۵,۷۲۲	۱۶,۲۶۲,۶۲۳	۱۳۹۳
۱۵,۹۴۴,۸۹۶	-	-	-	-	-	-	۱,۹۱۹,۳۰۱	۱۴,۰۲۵,۵۹۵	۱۳۹۴
۱۷,۴۸۵,۵۶۲	-	-	-	-	-	-	۱,۵۱۳,۸۶۲	۱۵,۹۷۱,۷۰۰	۱۳۹۵
۶۸,۹۴۷,۱۷۹	-	-	-	-	-	-	۱۴,۰۲۲,۳۹۳	۵۴,۹۲۴,۷۸۶	جمع کل
۲۵,۶	-	-	-	-	-	-	۸۰۷-	۴۲,۱	میانگین درصد رشد دوره
۴۵۶۴۸۱۷۸							۵۷۷۱۶۳۹	۳۹۸۷۶۵۴۹	مصوب ۱۳۹۶
۳۷۷۰۰۱۰۰							۵۱۴۰۸۸۷	۳۲۵۵۹۲۱۳	مصوب ۱۳۹۷

۹-۲- اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۹۷

طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات مشتمل بر (۲۴) طرح و (۶) برنامه است که ذیل فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات به ترتیب زیر قرار گرفته‌اند:

۱. برنامه توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
۲. برنامه توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
۳. برنامه تنظیم مقررات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
۴. برنامه توسعه فناوری‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
۵. برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات
۶. برنامه توسعه دولت الکترونیک

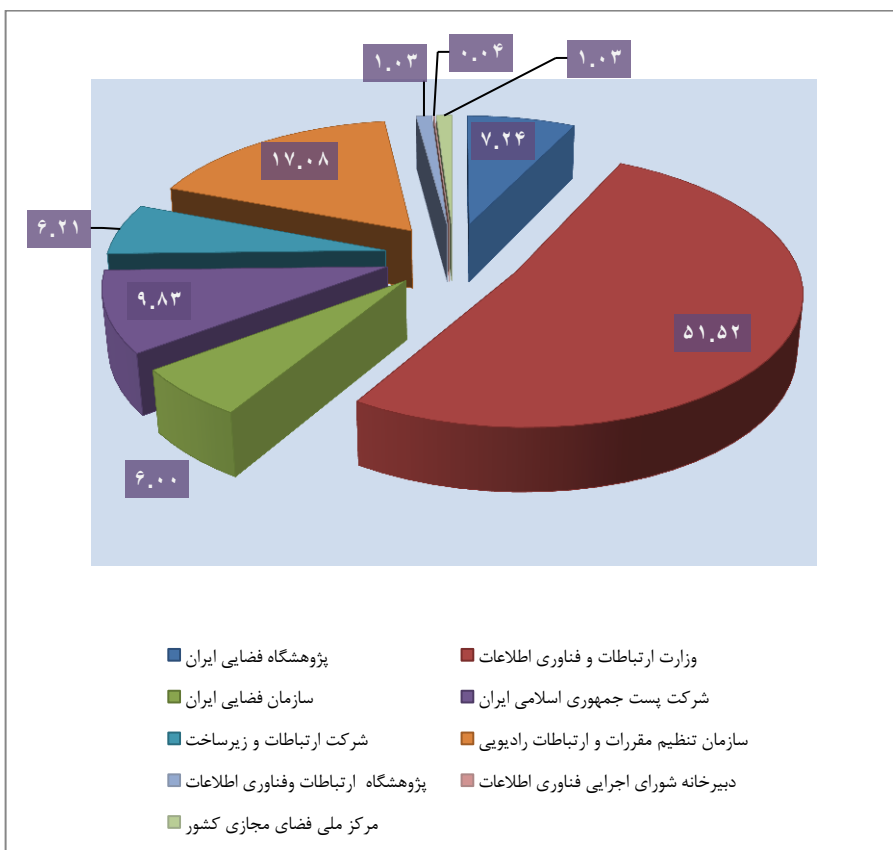
دستگاه اصلی این حوزه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است و دستگاه‌های تابعه به‌عنوان مجریان طرح‌های حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات شامل دستگاه‌های ذیل می‌باشند:

- سازمان تنظیم و مقررات و ارتباطات رادیویی
- سازمان فضایی ایران
- شرکت ارتباطات زیرساخت
- شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران
- پژوهشگاه فضایی ایران
- پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات
- دبیرخانه شورای اجرایی فناوری اطلاعات

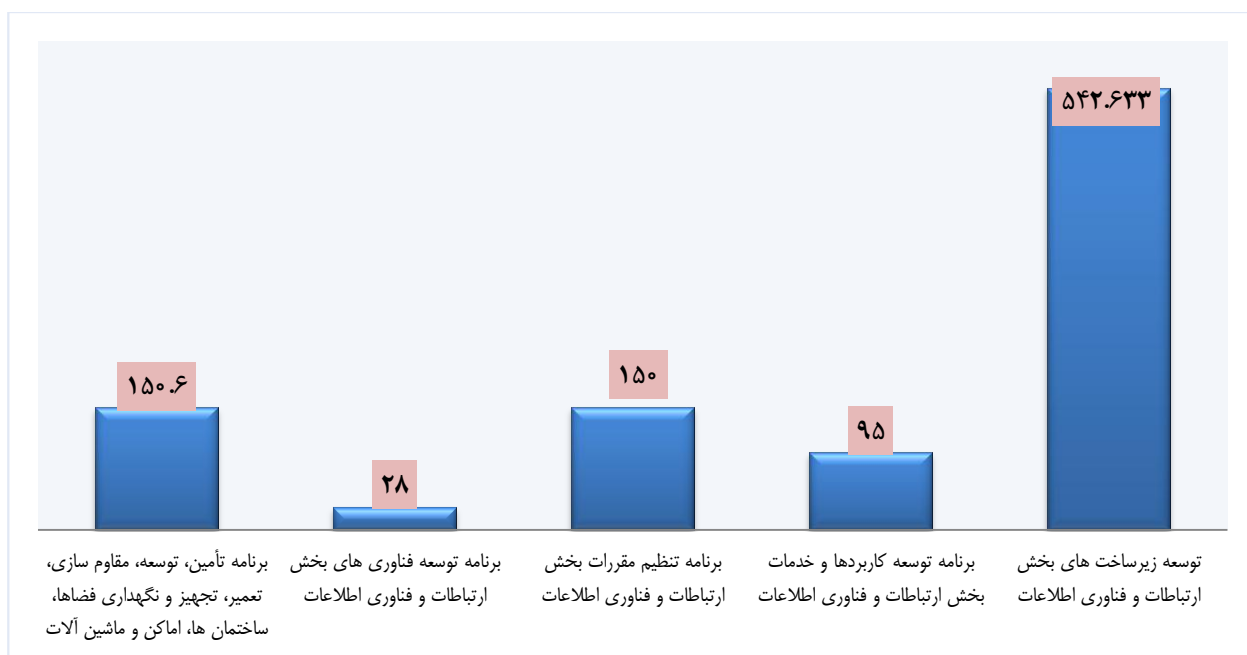
لازم به ذکر است که اعتبارات مرکز ملی فضای مجازی کشور در این فصل محاسبه می‌شود.

اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات در لایحه بودجه ۱۳۹۷ به میزان (۹۷۶ میلیارد ریال) می‌باشد که در مقایسه با اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کاهش (۴۹) درصدی را نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۷ کل اعتبارات فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات (۹۶۶.۲) میلیارد ریال می‌باشد که نسبت به سال قبل حدود (۵۰.۷) درصد کاهش داشته است. همچنین اعتباری به مبلغ (۱۰) میلیارد ریال در فصل «اداره امور عمومی» در نظر گرفته شده است که به شرح ذیل توزیع گردیده است (نمودار ۱).

نمودار ۱- میزان سهم اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات در بودجه ۱۳۹۷

نمودار ۲- نحوه توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در برنامه‌های فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۳۹۷ (ارقام میلیارد ریال)

- از مجموع کل اعتبارات حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال جاری سهم وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (۵۱.۵) درصد و به میزان (۴۹۷.۸ میلیارد ریال) است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ حدود (۴۹) درصد کاهش نشان می‌دهد که در قالب (۷) طرح از (۴) برنامه در لایحه بودجه ۱۳۹۷ در نظر گرفته شده است. اولویت اعتبارات در نظر گرفته شده مربوط به طرح «زیرساخت‌های شبکه ملی اطلاعات» می‌باشد.
- اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت پست جمهوری اسلامی ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ به میزان (۹۵ میلیارد ریال) پیش‌بینی گردیده و سهم (۹.۸) درصدی از مجموع کل اعتبارات حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال جاری را به خود اختصاص داده است. اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت پست در مقایسه با اعتبارات قانون بودجه سال ۱۳۹۶، حدود (۵۵) درصد کاهش دارد که در قالب (۳) طرح از (۳) برنامه در لایحه در نظر گرفته شده است. اولویت اعتبارات در نظر گرفته شده مربوط به طرح‌های «بهنگام سازی کد پستی ده‌رقمی» می‌باشد.
- شرکت ارتباطات زیرساخت با دارا بودن یک طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، اعتباری به میزان (۶۰ میلیارد ریال) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ پیش‌بینی شده که سهم (۶.۲) درصدی از مجموع کل اعتبارات حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات را به خود اختصاص داده است؛ و در مقایسه با اعتبار سال ۱۳۹۶، کاهش (۶۰) درصدی را نشان می‌دهد. هدف کمی طرح مربوطه، توسعه فیبر نوری و لینک‌های رادیویی برای اتصال به ایستگاه‌های سیگنال رسانی می‌باشد.
- سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی با دارا بودن (۳) طرح از (۲) برنامه، (۱۷.۱) درصد از مجموع کل اعتبارات حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۳۹۷ را به میزان (۱۶۵ میلیارد ریال) به خود اختصاص داده است و در مقایسه با اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سال ۱۳۹۶ کاهش ۵۰ درصدی را نشان می‌دهد که این اعتبارات با نگاه به اولویت‌های «توسعه ارتباطات رادیویی» و «تدوین راهکارهای آزادسازی و خصوصی‌سازی و تنظیم مقررات» تنظیم و تدوین گردیده است.
- سازمان فضایی ایران با دارا بودن (۴) طرح از (۳) برنامه، سهم (۶) درصدی از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات را به میزان (۵۸ میلیارد ریال) به خود اختصاص داده است. اعتبارات طرح‌های سازمان فضایی ایران در قیاس با اعتبارات قانون بودجه سال ۱۳۹۶، (۴۴.۲۳) درصد کاهش داشته است که این اعتبارات با نگاه به اولویت‌های «توسعه فناوری و ساخت ماهواره‌های تحقیقاتی عملیاتی»، «توسعه کاربردهای اطلاعات و خدمات ماهواره‌ای» تنظیم و تدوین گردیده است.
- پژوهشگاه فضایی ایران با دارا بودن (۲) طرح از (۱) برنامه، سهم (۷.۲) درصدی از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات را به میزان (۷۰ میلیارد ریال) به خود اختصاص داده است. اعتبارات طرح‌های پژوهشگاه فضایی ایران در قیاس با اعتبارات قانون بودجه سال ۱۳۹۶، (۳۶.۳۶) درصد کاهش داشته است و توزیع این اعتبارات با اولویت به موضوع «تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات و ماشین‌آلات» تنظیم و تدوین گردیده است.

- پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات با دارا بودن (۱) طرح از (۱) برنامه، سهم (۱۰۰۳) درصدی از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات را به میزان (۱۰ میلیارد ریال) به خود اختصاص داده است. اعتبار در نظر گرفته شده برای این دستگاه برای طرح «تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات و تعمیرات اساسی» می‌باشد.
- دبیرخانه شورای اجرایی فناوری اطلاعات با دارا بودن (۲) طرح از (۲) برنامه، سهم (۰۰۴) درصدی از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات را به میزان (۴۰۰ میلیون ریال) به خود اختصاص داده است. از این دو برنامه، برنامه «برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات» در فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات و برنامه «توسعه دولت الکترونیک» به میزان (۱۰ میلیارد ریال) ذیل «امور خدمات عمومی» فصل «اداره امور عمومی» قرار دارد که توزیع این اعتبارات با اولویت به طرح «توسعه فرهنگ و خط و زبان فارسی در محیط رایانه‌ای» ذیل برنامه «توسعه دولت الکترونیک» تنظیم و تدوین گردیده است.
- مرکز ملی فضای مجازی کشور با دارا بودن (۱) طرح از (۱) برنامه، سهم (۱۰۰۳) درصدی از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات را به میزان (۱۰ میلیارد ریال) به خود اختصاص داده است. اعتبار در نظر گرفته شده برای این دستگاه به طرح «تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات و تعمیرات اساسی» اختصاص دارد.
- لازم به ذکر است که ۵۶ درصد اعتبارات فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات در برنامه توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در نظر گرفته شده است (نمودار ۲).

جدول ۵- برآورد عملکرد و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (برحسب برنامه - طرح) (میلیون ریال)

برآورد سال ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۶	عنوان طرح	کد طرح جدید	عنوان برنامه	کد برنامه	دستگاه اجرایی	
۳۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	تأمین فضاهای پژوهشی	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۵	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۰	پژوهشگاه فضایی ایران	
۴۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات و ماشین‌آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۸	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۰		
۷۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	جمع					
۴۲۷,۶۳۳	۸۶۲,۳۴۹	توسعه زیرساخت‌های شبکه ملی اطلاعات	۱۳۰۲۰۱۰۰۲	توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۱۰۰۰	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	
۲۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	ایجاد و توسعه متوازن منطقه‌ای خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۱۰۰۳	توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۱۰۰۰		
۱۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	ایجاد و توسعه بسترهای ارتقاء توان داخلی، خدمات دولت هوشمند و محتوای بومی	۱۳۰۲۰۰۲۰۰۲	برنامه توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۲۰۰۰		
۲۰,۰۰۰	۳۵,۰۰۰	ایجاد و توسعه زیرساخت‌ها و خدمات کاربردی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۲۰۰۳	برنامه توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۲۰۰۰		

برآورد سال ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۶	عنوان طرح	کد طرح جدید	عنوان برنامه	کد برنامه	دستگاه اجرایی	
۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	توسعه دانش و فناوری‌های نوین بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۵۰۰۲	برنامه توسعه فناوری‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۱۰۰۰۰		
۱۵,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	تامین تجهیزات و ماشین آلات و تعمیرات اساسی	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۱	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاهای، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۰		
۲۰۰	۲۰۰	مطالعه و اجرای مقاوم سازی مراکز مهم وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۷	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاهای، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۰		
۴۹۷,۸۳۳	۹۸۲,۵۴۹	جمع					
۲۳,۰۰۰	۴۵,۰۰۰	توسعه فناوری و ساخت ماهواره های تحقیقاتی عملیاتی	۱۳۰۲۰۱۱۰۰۱	برنامه توسعه فناوری‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۱۰۰۰۰	سازمان فضایی ایران	
۱۵,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	توسعه کاربردهای اطلاعات و خدمات ماهواره ای	۱۳۰۲۰۱۲۰۰۱	برنامه توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۲۰۰۰		
۱۰,۰۰۰	۹,۰۰۰	تأمین تجهیزات و ماشین آلات و تعمیرات اساسی	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۲	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاهای، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۰		
۱۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	تأمین ساختمان سازمان فضایی ایران	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۴	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاهای، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۰		
۵۸,۰۰۰	۱۰۴,۰۰۰	جمع					
۵۰,۰۰۰	۱۱۴,۰۰۰	بهنگام سازی کد پستی ده رقمی	۱۳۰۲۰۰۲۰۰۱	برنامه توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۲۰۰۰	شرکت پست جمهوری اسلامی ایران	
۳۵,۰۰۰	۷۵,۰۰۰	توسعه فناوری در عملیات پستی	۱۳۰۲۰۱۹۰۰۱	توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۱۰۰۰		
۱۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	مطالعه و اجرای مقاوم سازی ساختمانهای عملیاتی و مراکز مهم شرکت پست ج.ا.ی	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۶	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاهای، ساختمانها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۰		
۹۵,۰۰۰	۲۰۹,۰۰۰	جمع					
۶۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	توسعه زیر ساخت ارتباطی مورد نیاز سیگنال رسانی زمینی صدا و سیما با استفاده از فیبر نوری و لینکهای رادیویی	۱۳۰۲۰۰۱۰۰۱	توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۱۰۰۰	شرکت ارتباطات و زیرساخت	
۶۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	جمع					

برآورد سال ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۶	عنوان طرح	کد طرح جدید	عنوان برنامه	کد برنامه	دستگاه اجرایی	
۱۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	توسعه ارتباطات رادیویی	۱۳۰۲۰۰۴۰۰۱	برنامه تنظیم مقررات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۴۰۰۰	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی	
۵۰,۰۰۰	۱۰۵,۰۰۰	تدوین راهکارهای آزادسازی و خصوصی سازی و تنظیم مقررات	۱۳۰۲۰۰۵۰۰۱	برنامه تنظیم مقررات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۴۰۰۰		
۱۵,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	تامین تجهیزات و ماشین آلات و تعمیرات اساسی سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۳	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمانها، اماکن و ماشین آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۰		
۱۶۵,۰۰۰	۳۳۰,۰۰۰	جمع					
۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	تامین تجهیزات و ماشین آلات و تعمیرات اساسی	۱۳۰۲۰۱۸۰۱۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمانها، اماکن و ماشین آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۰	پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات	
۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	جمع					
۴۰۰	۴۰۰	تامین تجهیزات و ماشین آلات و تعمیرات اساسی	۱۳۰۲۰۱۸۰۱۱	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمانها، اماکن و ماشین آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۰	دبیرخانه شورای اجرایی فناوری اطلاعات	
۴۰۰	۴۰۰	جمع					
۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	تامین تجهیزات و ماشین آلات و تعمیرات اساسی	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۹	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمانها، اماکن و ماشین آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۰	مرکز ملی فضای مجازی کشور	
۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	جمع					
۹۶۶,۲۳۳	۱,۹۰۵,۹۴۹	جمع کل					
۱۰,۰۰۰	۱۰,۶۰۰	توسعه فرهنگ و خط و زبان فارسی در محیط رایانه‌ای	۱۰۰۲۰۵۷۰۱۵	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	دبیرخانه شورای اجرایی فناوری اطلاعات	

۹-۳- وضعیت شرکت های دولتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۳۹۷

بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات شامل چهار شرکت: ملی پست جمهوری اسلامی ایران، خدمات هوایی پست و مخابرات پیام، ارتباطات زیرساخت و سازمان فناوری اطلاعات ایران است که دارای اهدافی از جمله؛ ارائه سرویس‌های مرسوله پستی، ایجاد و توسعه سرویس‌های نوین پستی، پست لجستیک، حمل هوایی مرسولات پستی، ایجاد زیرساخت‌های شهر جدید ICT، توسعه شبکه انتقال، افزایش پهنای باند داده داخلی و اینترنت بین‌الملل، افزایش ظرفیت ترانزیت بین‌الملل، توسعه دولت الکترونیک، ایجاد و گسترش امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات، مدیریت توسعه منابع اینترنتی و شبکه ملی اطلاعات

می‌باشد. حجم بودجه پیش‌بینی شده برای این شرکت‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷، ۳۶،۶۱۷ میلیارد ریال می‌باشد که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ حدود ۵.۱۴ درصد رشد نشان می‌دهد.

مجموع درآمد شرکت‌ها با رشد ۵.۳ درصدی از ۳۴،۴۶۷ میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ به ۳۶،۲۹۲ و هزینه‌های شرکت‌های بخش نیز از ۲۷،۰۲۰ با رشد ۵.۸ درصدی به ۲۸،۵۹۴ میلیارد ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ پیش‌بینی شده است. در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ مجموع پرداخت‌های شرکت‌های بخش به دولت (مالیات، سود سهام دولت و سود ابرازی) ۵،۷۷۲ میلیارد ریال بوده که با حدود ۳.۴ درصد رشد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ به ۵،۹۶۶ میلیارد ریال رسیده است. اعتبارات طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای دو شرکت ارتباطات زیرساخت و ملی پست جمهوری اسلامی ایران ۳۵۹ میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۶، که این رقم در لایحه سال ۱۳۹۷ با حدود ۵۷ درصد کاهش ۱۵۵ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است.

۱۰- تحلیل وضعیت درآمدهای دستگاه‌ها و نوع درآمدهای مختلف در بخش

بخش عمده‌ای از بودجه بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات از محل اعتبارات ردیف‌های متفرقه درآمد- هزینه می‌باشد که محل تامین آن درآمدهای حاصل از محل آزادسازی و خصوصی‌سازی انجام شده در بخش، بابت حق امتیاز، حق فرکانس و صدور پروانه‌ها و سایر موارد مرتبط. به شرح جدول زیر می‌باشد.

جدول ۶- درآمدهای واریزی به خزانه‌داری کل کشور حاصل از حق امتیاز، خسارت و جریمه عدم انجام تعهدات (ارقام میلیون ریال)

ردیف	شماره طبقه‌بندی	عنوان ردیف	۱۳۹۵		۱۳۹۶		۱۳۹۷	
			مصوب	عملکرد	درصد تحقق	مصوب	عملکرد (هفت ماهه ۱۳۹۶)	مصوب
۱	۱۳۰۴۰۴	درآمد حاصل از مالکیت دولت در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات - حق امتیاز شبکه و جریمه عدم انجام تعهدات	۳۶،۴۰۰،۰۰۰	۳۴،۳۱۱،۸۲۶	۹۴.۲۶	۴۴،۰۰۰،۰۰۰	۲۱،۳۶۹،۵۸۲	۵۵،۴۴۰،۰۰۰
۲	۱۳۰۴۱۲	درآمد حاصل از خدمات عمومی اجباری روستایی	۳،۴۹۰،۰۰۰	۳،۳۱۷،۷۸۱	۹۵.۰۷	۴،۸۰۰،۰۰۰	۸۷۵،۴۲۷	۲،۰۶۰،۰۰۰
۳	۱۳۰۴۱۳	درآمد حاصل از نامبرینگ (شماره گذاری مخابراتی)	۷۰۰،۰۰۰	۶۶۵،۲۶۷	۹۵.۰۴	۱،۰۰۰،۰۰۰	۲۸۲،۱۷۷	۲،۰۰۰،۰۰۰
۴	۱۳۰۴۱۴	درآمد حاصل از حق السهم سازمان	۳۷۰،۰۰۰	۳۷۱،۶۶۴	۱۰۰.۴۵	۴۰۰،۰۰۰	۵۴۵،۹۳۳	۵۰۰،۰۰۰
۵	۱۳۰۴۱۷	بدهی معوقه اپراتورهای مخابراتی	۶،۰۰۰،۰۰۰	۱۵،۲۹۶،۹۵۲	۲۵۴.۹۵	۷،۰۰۰،۰۰۰	۰	۰

ردیف	شماره طبقه‌بندی	عنوان ردیف	۱۳۹۵			۱۳۹۶		۱۳۹۷
			مصوب	عملکرد	درصد تحقق	مصوب	عملکرد(هفت ماهه ۱۳۹۶)	مصوب
۶	۱۴۰۱۰۶	درآمد حاصل از خدمات مخابراتی - حق استفاده از فرکانس رادیویی	۱,۲۸۹,۲۰۰	۱,۲۰۲,۳۳۰	۹۳,۲۶	۲,۸۰۰,۰۰۰	۶۵,۲۳۶	۴,۰۰۰,۰۰۰
۷	۱۴۰۱۲۵	درآمد حاصل از ورودی موزه ها و محوطه های تاریخی و سایر منافع حاصله	۱۵۰	۰	۰	۱۵۰	۰	۱۵۰
۸	۱۴۰۲۰۷	درآمد حاصل از فروش و عرضه فعالیت‌های فضایی، همچنین اهدای مجوزهای فضایی	۱۷۰,۰۰۰	۱۱۲,۴۰۸	۶۶,۱۲	۱۵۰,۰۰۰	۰	۱۵۰,۰۰۰
۹	۱۶۰۱۵۴	درآمد حاصل از افزایش قیمت هر پیامک	۴,۰۰۰,۰۰۰	۱,۳۱۸,۲۰۸	۳۲,۹۶	۴,۰۰۰,۰۰۰	۵۸۷,۶۴۴	۰
جمع کل			۵۲,۴۱۹,۳۵۰	۵۶,۵۹۶,۴۳۶	۱۰۷,۹۷	۶۴,۱۵۰,۱۵۰	۲۳,۷۲۶,۹۹۹	۶۴,۱۵۰,۱۵۰

۱۱- تحلیل وضع بخش در مقایسه با کشورهای منتخب و شاخص‌های بین‌المللی

جایگاه کشور در شاخص‌های بین‌المللی ICT طبق آخرین گزارش مراجع بین‌المللی (UN,ITU,WEF) در سال ۲۰۱۶ میلادی به شرح ذیل می‌باشد (جدول ۷).

جدول ۷- وضع موجود شاخص‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

عنوان شاخص	سقف امتیاز	سال ۲۰۱۰			سال ۲۰۱۵			سال ۲۰۱۶		
		رتبه در منطقه	رتبه در جهان	امتیاز شاخص	رتبه در منطقه	رتبه در جهان	امتیاز شاخص	رتبه در منطقه	رتبه در جهان	امتیاز شاخص
شاخص آمادگی شبکه‌ای (Networked readiness index)	۷	۱۰۱	۱۷	۲,۰۶	۹۶	۱۶	۳,۰۷	۹۲	۱۶	۴,۳۲
شاخص توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT development index)	۱۰	۸۷	۲۰	۴,۶۶	۹۰	۱۴	۴,۹۹	۸۹	۱۵	۵,۵۵
شاخص توسعه دولت الکترونیک (E-Government development index)	۱	۱۰۲	۱۸	۰,۴۵	۱۰۵	۱۸	۰,۴۶	۱۰۶	۱۷	۰,۵۳
شاخص مشارکت الکترونیک (E-participation index)	۱	۱۱۷	۱۸	۰,۲۹	۱۱۰	۱۸	۰,۲	۱۴۹	۲۲	۰,۵۳

- در شاخص آمادگی شبکه‌ای (NRI): در این شاخص ایران در سال ۲۰۱۶ با چهار رتبه جهش نسبت به سال ۲۰۱۵ به رتبه (۹۲) از بین (۱۳۹) کشور جهان رسیده است. لازم به ذکر است رتبه ایران در منطقه (۱۶) می‌باشد که نسبت به سال ۲۰۱۵ تغییری نکرده است. در طول برنامه پنجم توسعه در این شاخص با (۹) پله صعود از رتبه (۱۰۱) جهان در ۲۰۱۰ به (۹۲) جهان در ۲۰۱۶ ارتقاء یافته، اما در منطقه تنها با یک پله صعود در طول برنامه از رتبه (۱۷) به رتبه (۱۶) رسیده است.

- در شاخص توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات (IDI): در این شاخص ایران در سال ۲۰۱۶ با (۲) رتبه جهش از رتبه (۹۰) نسبت به سال ۲۰۱۵ به رتبه (۸۹) از بین (۱۷۵) کشور رسیده است. در طول برنامه در این شاخص با (۲) رتبه تنزل از رتبه (۸۷) در سال ۲۰۱۰ به رتبه (۸۹) در سال ۲۰۱۶ رسیده، اما در منطقه با صعود (۵) پله‌ای از رتبه (۲۰) منطقه در سال ۲۰۱۰ به رتبه (۱۵) منطقه در سال ۲۰۱۶ رسیده است که نشان از عملکرد ضعیف کل منطقه در طول برنامه دارد.
- در شاخص توسعه دولت الکترونیکی (EGDI): در سال ۲۰۱۶ رتبه ایران در این شاخص (۱۰۶) در بین (۱۹۳) کشور جهان می‌باشد که نسبت به سال (۲۰۱۵) یک پله نزول داشته است. در منطقه با یک رتبه جهش نسبت به سال قبل به رتبه (۱۷) رسیده‌ایم. در طول برنامه پنجم توسعه در این شاخص با (۴) پله نزول از رتبه (۱۰۲) جهان در ۲۰۱۰ به (۱۰۶) جهان در ۲۰۱۶ ارتقاء یافته، اما در منطقه تنها با یک پله صعود در طول برنامه از رتبه (۱۸) به رتبه (۱۷) رسیده است.
- در مشارکت الکترونیکی (EPI): در سال ۲۰۱۶ رتبه ایران در این شاخص، (۱۴۹) در بین (۱۹۱) کشور جهان می‌باشد که نسبت به سال ۲۰۱۵ تنزل (۳۹) پله‌ای دارد. همچنین در منطقه نیز این شاخص در ۲۰۱۶ با (۴) پله نزول از رتبه (۱۸) به رتبه (۲۲) منطقه رسیده است. در طول برنامه پنجم توسعه در این شاخص با (۳۲) پله نزول از رتبه (۱۱۷) جهان در ۲۰۱۰ به (۱۴۹) جهان در ۲۰۱۶ تنزل یافته و در منطقه نیز با (۴) پله نزول از رتبه (۱۸) به رتبه (۲۲) منطقه رسیده است.
- ضمناً طبق آخرین گزارش سال ۲۰۱۷ میلادی اتحادیه جهانی مخابرات (ITU) وضعیت ایران مورد بررسی قرار گرفته است (جدول ۸).

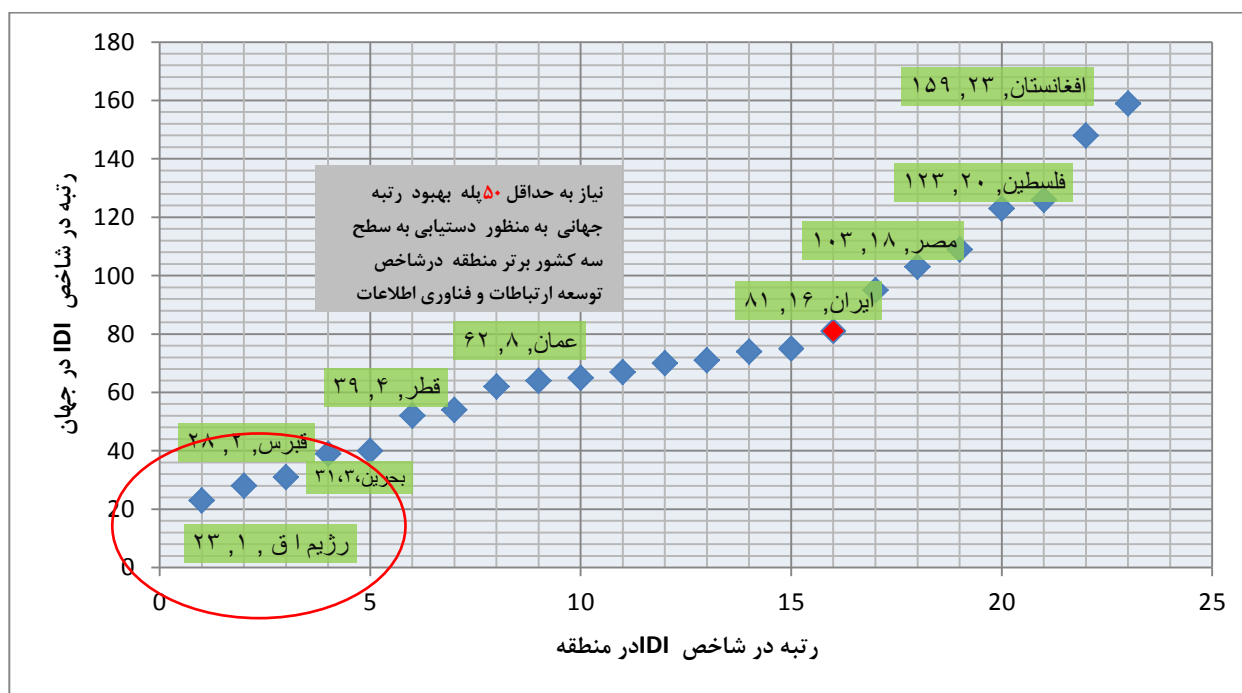
جدول ۸- وضعیت شاخص توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۲۰۱۷ میلادی

زیر شاخص مهارت		زیر شاخص استفاده		زیر شاخص دسترسی		شاخص IDI			
رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز		
۹	۸.۷۵	۵	۸.۷	۲	۹.۳۸	۱	۸.۹۸	ایسلند	سه کشور برتر جهان
۲	۹.۱۵	۴	۸.۷۱	۷	۸.۸۵	۲	۸.۸۵	کره جنوبی	
۳۱	۸.۲۱	۲	۸.۸۸	۸	۸.۸۵	۳	۸.۷۴	سوئیس	
۲۴	۸.۳۸	۲۶	۷.۳۴	۱۹	۸.۱۷	۲۳	۷.۸۸	رژیم اشغالگر قدس	سه کشور برتر منطقه
۴۱	۷.۹۳	۲۱	۷.۶۱	۳۵	۷.۸۶	۲۸	۷.۷۷	قبرس	
۷۳	۶.۶۵	۲۳	۷.۵۳	۲۲	۸.۱۴	۳۱	۷.۶	بحرین	
۸۵	۶.۳	۷۷	۴.۷۷	۷۴	۶.۲۵	۷۶	۵.۶۷	متوسط منطقه	
-	۵.۸۵	۸۹	۴.۲۶	-	۵.۵۹	-	۵.۱۱	متوسط جهانی	
۵۸	۷.۳۲	۱۰۴	۳.۵۴	۶۷	۶.۷۴	۸۱	۵.۵۸	امتیاز ایران	

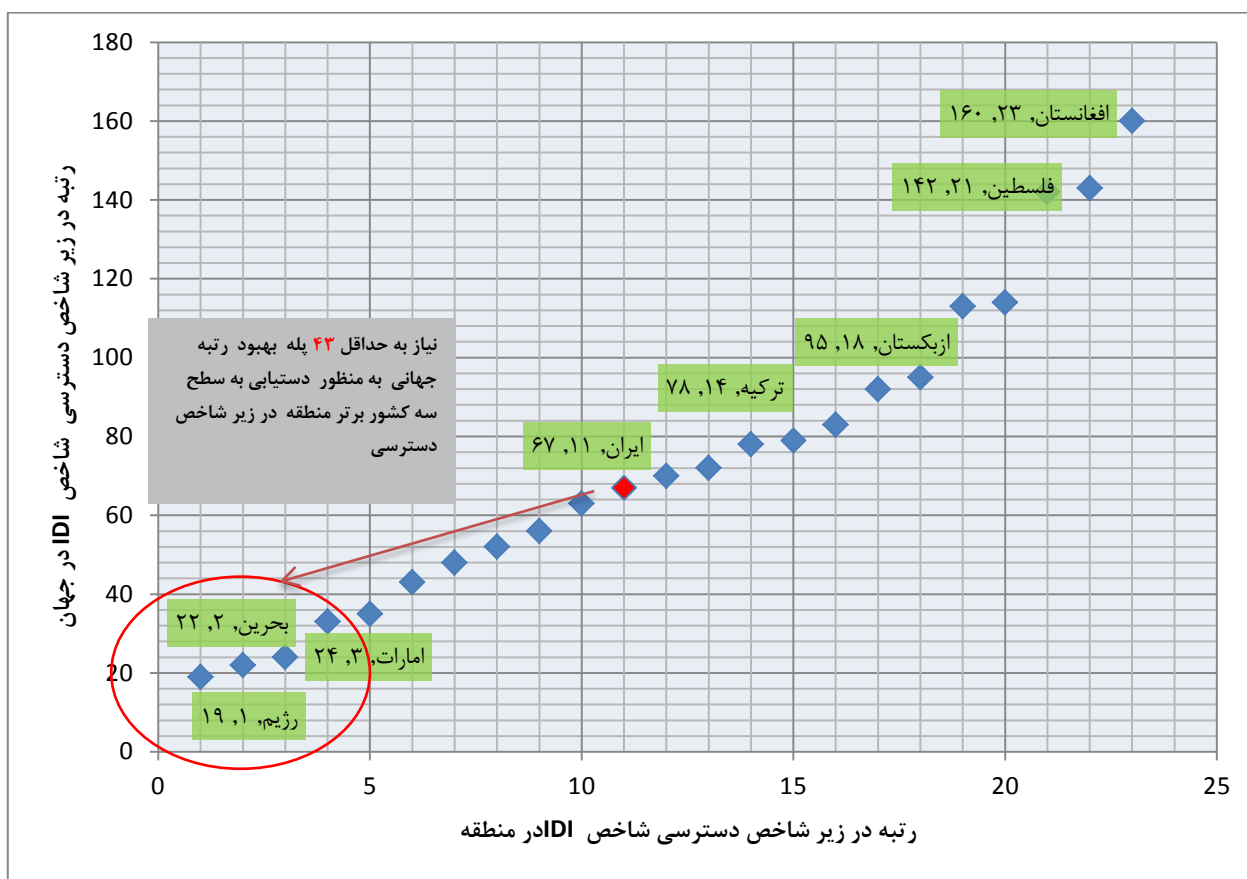
طبق آخرین گزارش اتحادیه جهانی مخابرات در خصوص شاخص توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات (IDI)، ایران امتیاز (۵.۵۸) از ده و رتبه (۸۱) جهان و (۱۶) در منطقه را کسب نموده است. لازم به ذکر است بر اساس آخرین بازنگری این گزارش

در سال ۲۰۱۶ امتیاز ایران از (۴.۹۹) به (۵.۰۴) و رتبه ایران از (۸۹) به (۸۵) تغییر یافته است. با توجه به این بازنگری با وجود اینکه ایران با افزایش امتیاز خود در این شاخص به میزان (۰.۵۴) در ردیف دوم کشورهای پویا در بهبود امتیاز قرار دارد اما به علت اختلاف امتیاز بالا در مقایسه با کشورهای هم‌رتبه خود، فقط (۴) پله صعود داشته و در ردیف کشورهای پویا در بهبود رتبه قرار ندارد.

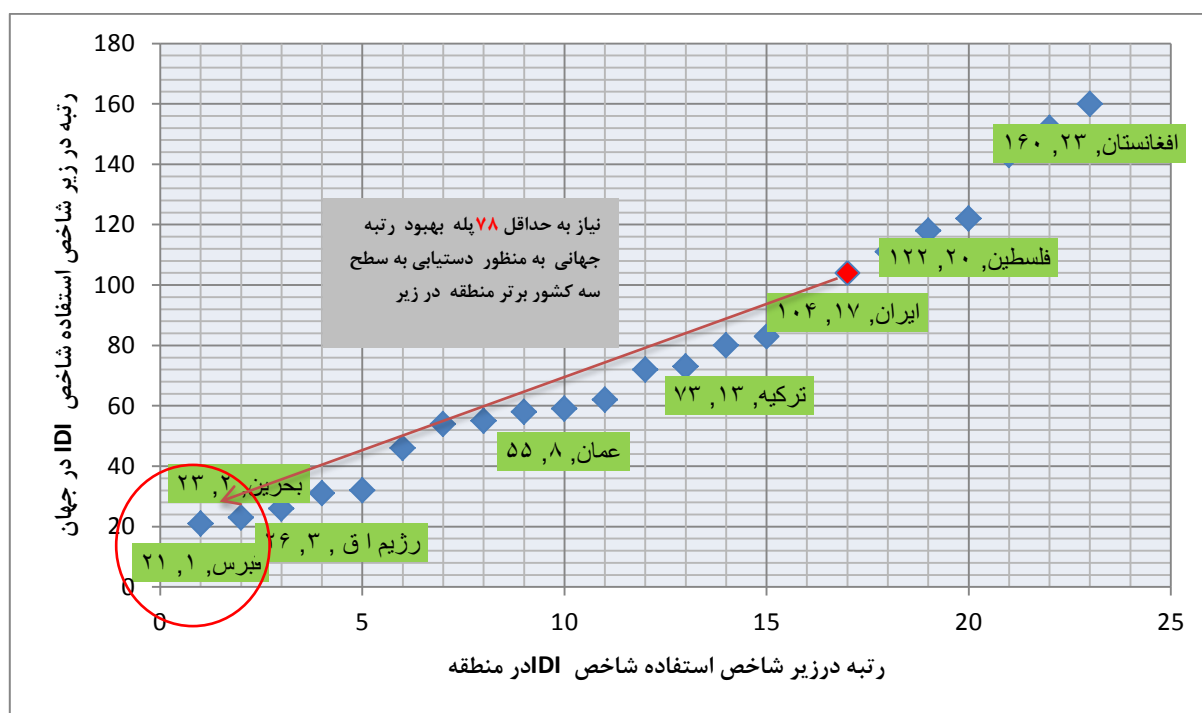
امتیاز ایران در این شاخص از متوسط جهانی بیشتر و از متوسط منطقه کمتر است در زیر شاخص «دسترسی و مهارت» امتیاز ایران از متوسط منطقه و جهان بیشتر اما در زیر شاخص «استفاده» زیر میانگین منطقه و جهان قرار دارد. بیشترین اختلاف امتیاز ایران با کشورهای برتر جهان (ایسلند، کره جنوبی و سوئیس) و کشورهای برتر منطقه (رژیم اشغالگر قدس، قبرس و بحرین) در زیر شاخص «استفاده» بوده به طوری که امتیاز کشورهای برتر جهان به طور متوسط در این زیر شاخص (۲.۵) برابر امتیاز ایران و امتیاز کشورهای برتر (۲) برابر امتیاز کشور ایران می‌باشد. بر اساس آمار کشورهای منطقه برای دستیابی به سطح کشورهای برتر منطقه در «شاخص IDI» صعود (۵۰) پله‌ای در این شاخص، برای دستیابی به سطح کشورهای برتر منطقه در زیر شاخص «دسترسی» صعود (۴۳) پله‌ای و برای دستیابی به سطح کشورهای برتر منطقه در زیر شاخص «استفاده» صعود «۷۸» پله‌ای نیاز دارد (نمودارهای ۳، ۴ و ۵).

نمودار ۳- رتبه جهانی و منطقه‌ای در شاخص IDI در کشورهای منطقه

نمودار ۴- رتبه جهانی و منطقه‌ای در زیر شاخص دسترسی در کشورهای منطقه

نمودار ۵- رتبه جهانی و منطقه‌ای در زیر شاخص استفاده در کشورهای منطقه

با توجه به نمودارهای فوق به منظور دستیابی به سطح سه کشور برتر منطقه در این زیر شاخص، توجه ویژه به زیر شاخص «استفاده» ضروری است. با توجه به وضعیت نمره نشانگرهای این زیر شاخص (نمودار ۶) و با توجه به این که کسب امتیاز (۱) در هر یک از نشانگرها به معنی کسب امتیاز حداکثر در آن نشانگر خواهد شد، بهبود نشانگرهای «مشترکین پهن باند سیار در هر صد نفر» «مشترکین پهن باند ثابت در هر صد نفر» و «درصد کاربران اینترنت» که همگی در زیر شاخص استفاده قرار دارند به ترتیب بیشترین تأثیر را در بهبود رتبه کشور در شاخص توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات خواهند داشت.

نمودار ۶- وضعیت نشانگرهای شاخص (IDI)

۱۲- نقش بخش خصوصی در فعالیتهای بخش و واگذاری تولید و خدمات بخش به بخش غیر دولتی

به طور کلی بیشتر سرمایه‌گذاری‌های این بخش وابسته به بخش خصوصی می‌باشد به طوری که طی برنامه پنجم، سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی به میزان (۱۸۱) هزار میلیارد ریال و در مجموع سرمایه‌گذاری بخش دولتی و غیردولتی حدود (۲۵۰) هزار میلیارد بوده که به طور متوسط (۲۸) درصد سرمایه‌گذاری این بخش به صورت دولتی و (۷۲) به صورت غیردولتی بوده است و در برنامه ششم توسعه این نسبت رعایت شده است.

۱۳- اولویت‌های اقدامات و عملیات در بخش

۱. ایجاد تحول در اشتغال‌زایی کسب‌وکارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات.
۲. توسعه کمی و کیفی دسترسی به فضای مجازی همراه با ایمن‌سازی و ممانعت از سوءاستفاده‌ها و اقدامات مخرب موازین دینی، اخلاقی، سیاسی و حقوق شهروندی.
۳. افزایش کیفیت ارائه و دسترسی مردم به خدمات شبکه ملی اطلاعات و ارتقای جایگاه ایران در جهان و بین کشورهای منطقه.
۴. مشارکت مؤثر در شکل‌گیری و تقویت دولت الکترونیک.
۵. تنظیم مقررات مناسب و مشوق فعالیت‌های اقتصادی مولد و زمینه‌سازی برای افزایش سهم بخش خصوصی در صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات.
۶. گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات برای خدمت به سایر بخش‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی کشور.
۷. ایجاد خط ارتباطی رزرو برای شرایطی که خطوط اصلی کشور با مشکل مواجه می‌شوند.
۸. بهبود و توسعه همکاری‌های بین‌المللی با شرکت‌های پیشروی خارجی و الزام شرکت‌های خارجی فعال در کشور به راه‌اندازی مراکز نوآوری و تعریف پروژه‌های تحقیق و توسعه در کشور.

۱۴- پروژه‌های اقتصاد مقاومتی

در سال ۱۳۹۶ در راستای تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و اجرای بسته‌های «رونق تولید و اشتغال» مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی، تعداد ۲ پروژه و ۸ برنامه اجرایی (به شرح ذیل) با استفاده از ظرفیت دستگاه‌های تابعه و همکاری و هماهنگی سایر ذینفعان، در راستای رویکردهای ۵ گانه اقتصاد مقاومتی (درون زائی، برون گرائی، دانش‌بنیانی، مردمی بودن و عدالت بنیانی) برای این دستگاه در نظر گرفته شد.

الف) پروژه‌ها

- پروژه «ساماندهی منابع کمیاب ملی از قبیل طیف فرکانس»
- پروژه «مدیریت نشانی مکان محور و استعلامات میان دستگاهی اماکن» (GNAF)

ب) برنامه‌های اجرایی بسته‌های «رونق تولید و اشتغال»

- بسته «ارتقاء توان تولید ملی»

۱. برنامه اجرایی «فراهم کردن امکان دسترسی خانوارها به شبکه ملی اطلاعات با حداقل سرعت دسترسی (۲۰) مگابیت بر ثانیه با استفاده حداکثری از ظرفیت بخش غیردولتی»

۲. برنامه اجرایی «ارائه ۱۰۰ درصد خدمات دولت به صورت الکترونیکی بر بستر شبکه ملی اطلاعات با استفاده از ظرفیت سازمان توسعه‌ای دستگاه‌های تابعه خود با مشارکت حداکثری بخش غیردولتی»
۳. برنامه اجرایی «ایجاد اپراتورها/شرکت‌های ارائه‌کننده خدمات و محتوای الکترونیکی» و «توسعه زیرساخت و محتوای بومی»
۴. برنامه اجرایی «ساخت ماهواره بومی مخابراتی و سنجش‌ازدور و تأمین ماهواره‌های ملی مخابراتی و سنجش‌ازدور با استفاده از ظرفیت بخش غیردولتی»
۵. برنامه اجرایی «توسعه زیرساخت سرویس‌های پست الکترونیک» و «ایجاد و توسعه سرویس لجستیک هوشمند پستی»

– بسته «جذب، توسعه و تعمیق تکنولوژی»

۶. برنامه اجرایی «ایجاد کریدور فناوری اطلاعات و ارتباطات با تمرکز بر ایجاد مناطق آزاد (ارتباطات و فناوری اطلاعات) جهت فعالیت شرکت‌های معتبر با مشارکت شرکت‌های داخلی و انتقال فناوری به کشور»
۷. برنامه اجرایی «رصد، پژوهش و ارتقاء دانش فناوری‌های نوین بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات».

– بسته «تجارت خارجی»

۸. برنامه اجرایی «افزایش ظرفیت ترانزیت ترافیک به (۲۰) ترابیت بر ثانیه با استفاده حداکثری از ظرفیت بخش غیردولتی»

– بسته «اشتغال و توانمندسازی نیروی کار»

- همکاری در تدوین برنامه اجرائی «توسعه کسب‌وکارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات و تهیه، بازنگری و اصلاح قوانین و مقررات مرتبط».

ج) برنامه «اشتغال فراگیر» ستاد اقتصاد مقاومتی

- در سند برنامه «اشتغال فراگیر» از هدف ایجاد (۹۷۱۷۰۰) شغل در سال ۱۳۹۶ (جدول (۵) سند) ایجاد (۶۵۱۹۰۰) به عهده دستگاه‌های اجرایی است (جدول (۱) سند). فرصت شغلی خالص برای بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در این سند (۹۰۰۰۰) شغل در نظر گرفته شده است که معادل (۱۳.۸) درصد کل اشتغال دستگاه‌های اجرایی مرتبط با رشته‌های جدول (۱) و (۹.۲۶) درصد اشتغال پیش‌بینی شده در تمامی نهادها و دستگاه‌های اجرایی سند برنامه «اشتغال فراگیر» است.

